

TORDASI Kisbíró

ÖNKORMÁNYZATI LAP

2012. SZEPTEMBER

XXIV. ÉVFOLYAM 8. SZÁM

KEDVES TORDASIAK !

1038. augusztus 15-én halt meg és 1083. augusztus 20-án avatták szentté országunk első koronás uralkodóját, Szent István királyt. Őrá és művére emlékezünk ezen a napon, országszerte ünnepeljük a magyar nemzet létrejöttét.

Sok szeretettel köszöntök mindenkit ezen a falunapon, Puconci küldöttségét, Ludvik Novak polgármester (zupan) urat, a megjelent tordasiakat és vendégeinket!

Ünnepelni jöttünk: több mint ezer éve egy új ország jött létre Európa szívében, a magyar nemzet új hazája: Magyarország. Azóta, hogy őseink véglegesen megtelepedtek a Kárpát-medencében, megkerülhetetlenül váltunk a földrész életében. Szent István gyökeresen megváltoztatta az akkori nemzet életét. Megteremtette az államot, megszervezte a közigazgatást, törvényeket alkotott, elterjesztette a keresztény hitet, megerősítette az egyházat. Mindezt azért tette, mert tudta, hogy ezek nélkül nem sokáig maradt volna fent nemzetünk.

Tettei beigazolódtak, nem csak fennmaradtunk, hanem

többször meghatározó szerepünk volt a történelem során. Elődeink sokszor áldozták életüket és véréket a hazánkért és ezzel együtt a többi országért, Európáért, legyen szó tatárról, törökről. Sokszor több évtizedre egy-egy nagyobb nemzet gyarmatává váltunk, szabadságharcainkat leverték, de ezt is túléltek. Többször bebizonyítottuk, hogy egy ilyen kis országnak is van helye a világban. Tudósaink, művészeink, sportolóink világhíresek és itt elég, ha a most zárult olimpiára gondolunk, ahol az összesített érmek alapján Magyarország a 9. helyen végzett a 75 ország közül! Leleményesség, kreativitás, és építő energia jellemző a nemzetünkre, amit sajnós legtöbbször egymás ellen fordítunk már évszázadok óta. Pedig ha ezeket egyesítenénk és az ország javára cselekednénk, sokkal előbbre lennénk. Ennek megvalósítása azonban elsősorban az ország vezetőinek a feladata.

(folytatás a 2. oldalon)

Szent István létrehozta a független Magyarországot, most azon kell dolgozni, hogy el ne vesszen. És ez nem is olyan egyszerű. Most nincsenek egymással szemben álló hadseregek, nincs háború, nincs kard ki kard. Gazdasági hatalmak, érdekek próbálnak minket európaiakká formálni, beolvasztani valami nagy közösbe, ami szép lassan sikerül is. Új ünnepekkel, szokásokkal, termékekkel árasztanak el, háttérbe szorítva évszázados hagyományainkat, értékeinket. Ha ez így folytatódik, elveszthetjük mindazt, amiért Szent István és az Őt követők harcoltak.

Ezért kell törekednünk saját értékek létrehozására, a régi hagyományaink megújítására, a saját, magyar érdekeink előtérbe helyezésére. Örülünk kell a sikereinknek és a múltból erőt kell merítenünk a nehézségeink, kudarcaink legyőzésére.

Tordason az utóbbi évek jó gazdálkodásának érezzük, látjuk az eredményeit. Megújultak intézményeink, újak

születtek, egyre szépül településünk. Természetes módon növekedik lakosságunk, évről évre többen születnek, új közösségek alakultak, fejlődő, életerős település vagyunk. Büszkék lehetünk magunkra, mert ezeket a sikereket együtt értük el és együtt is részesedünk belőlük. Nem kértünk sokat, csak mindenki tegye a kötelességét, és aki tud, tegyen ezen felül is, másokért, a közösségért.

Szerencsére sok település van még az országban, ahol hasonlóan gondolkoznak és tesznek, így mintaként szolgálhatnak a többieknek. Így épülhet fel, újulhat meg Szent István országa, ahol erős fejlődő települések, közösségek alkotják a nemzetet. És ha minél többen, sokat, szívből imádkozzuk Himnuszunkat, nem felejtkeznek el az égiek Rólunk és eljöhet még a víg esztendő jó kedvvel, bőséggel.

Juhász Csaba polgármester augusztus 20-án
elhangzott beszéde

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Hamarosan befejeződik az útépités

Szeptember 10-én kezdődik hivatalosan az átadási folyamat, mely több hétig tart. Ennek során kapja meg a kivitelező a végleges engedélyeket, minősítéseket ekkor határozza meg a megbízó (a Magyar Közút), hogy milyen munkák elvégzését kéri még. Mi ettől függetlenül már használhatjuk az utat és a legújabb szabványok szerint kiépített buszmegállókat. A kivitelezés során a szűkös költségvetés ellenére igyekeztek minden igényt kielégíteni, minden problémát elfogadhatóan megoldani. Köszönjük az Euroaszfalt Kft, a Hornyák Kft és a többiek munkáját,

igyekezetét. Reméljük az új út több évig fogja ebben az állapotában szolgálni a használóit és sokáig büszkeséget lesz településünknek.

Felújítottuk a Hangya sor tetejét

Kihasználva az útépitő cégek jelenlétét, sikerült egy kedvező szerződést kötni velük a Hangya sor felső vízszintes szakaszának felújítására, szélesítésére. Ezzel régi problémánk oldódott meg, hiszen az utca lejtős szakaszát úgy építették meg korábban, hogy a felső rész mellé csatlakozott, ami balesetveszélyes volt.

A szerződésbe belevettük még az óvodaudvar belső útjának aszfaltozását is, amit a gyerekek nagy örömmel már használnak is.

Jól halad a patakpart kialakítása

Nagyot haladt a sportpálya melletti patakpart rendezése. Augusztusban Rácz József alpolgármester segítségével az elképzeléseknek megfelelően kialakítottuk a végleges terepet a lejárókkal, kitisztítottuk a pálya melletti erdős részt az ott felhalmozott szeméttől. Az önkormányzati brigád segítségével elkezdjük a mederből az építőanyagok eltávolítását. Az eddigi eredmény is szemet gyönyörködtető, de tervezzük a felszín olyan kialakítását, hogy a végén önjáró fűnyíróval ápolt füves felületet kapjunk. Reméljük mindezek elkészülte után a

patakpart ismét a település egyik kedvelt kirándulóléhsz. lesz.

Megújult Tordas község honlapja

Szeptembertől új arculattal, kibővült tartalommal jelentkezik a www.tordas.hu. A váltás több szempontból is indokolt volt. A megújult honlap fejlesztési, üzemeltetési költsége töredéke a réginek, az új rendszer befektetési költsége 8 hónap alatt megtérül. Az új felületkezelő rendszer lehetővé teszi, hogy többen szerkeszthetik párhuzamosan a weboldalt, ezáltal a különböző intézmények könnyebben aktualizálhatják az információkat. Mindezeknek köszönhetően a weboldal sokkal naprakészebb, informatívabb lesz.

Olvassa, böngéssze Ön is rendszeresen megújult oldalunkat!

Pályázaton nyertünk!

6,8 millió forint az iskola bővítés megkezdéséhez

A Fejér megyei települési önkormányzatok beruházásait, fejlesztéseit segítő Pénzügyi Keret 2012. évi pályázatán Tordas 6,8 millió forintos támogatásban részesült, 3 évre szóló kamatmentes kölcsön formájában. A beadott pályázatban az iskola 3 tanteremmel történő bővítésére 12 millió forint támogatást igényeltünk, ám a Közgyűlés ezt az összeget nem tudta megítélni, mivel az előző évi nyertes települések közül

többen nem fizették vissza tartozásukat, ezért az egy településre jutó támogatás összegét 6,8 millió forintban maximálták, amit községünk meg is kapott. Ebből az összegből elkezdődhet az iskola bővítése, hogy reményeink szerint jövő szeptemberben az összes kisdiákot megfelelő körülmények között tudja az intézmény fogadni.

TÁJÉKOZTATÁS

Kiemelt adózónk (Hungarotrans Sped Kft) kérésére közöljük, hogy a Kisbíró augusztusi számában megjelent adóslistában szereplő tartozását augusztus

hónap elején teljes mértékben megfizette az önkormányzat részére, amelyet köszönünk.

Adóhatóság

A gallyazásról

Az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. Székesfehérvári Régiója idén is folytatja a tavalyi évben megkezdett gallyazási projektet. Gallyazási tevékenységüket a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 124. §, 133. § és 137. §, illetve a villamosmű biztonsági övezetéről szóló 122/2004. (X. 15.) GKM rendelet alapján végzik, amely egyértelműen leírja, hogy a villamosmű biztonsági övezetének környezetében lévő fák, bokrok ágait az ingatlan tulajdonosa/kezelője köteles rendszeresen eltávolítani, ha azok a szabadvezeték biztonsági övezetének határát, illetve az adott feszültségű vezetékre vonatkozó veszélyzóna határát eléri. Amennyiben az ingatlan tulajdonosa (kezelője) nem végzi el a növényzet gallyazását a tulajdonában (kezelésében) lévő ingatlanon, abban az esetben az E.ON-nal szerződéses jogviszonyban álló vállalkozók

élet- és vagyonbiztonsági okokból megkezdik a növényzet eltávolítását és gallyazását. A vállalkozó – nyilatkozata szerint - beavatkozásai során igyekszik a környezetet a lehető legnagyobb mértékben óvni, védeni, azonban megjegyzi, hogy részéről nem kertészeti beavatkozás, hanem a biztonsági övezet tisztítása, a növények és a villamosmű megfelelő távolságának kialakítása történik.

Idén várhatóan szeptember hónap végén kezdik meg Tordas területén az üzemeltetett szabadvezetékes hálózatok gallyazását. Az ingatlantulajdonosok (kezelők) addig végezhetik el maguk a gallyazási tevékenységet. A vállalkozó tájékoztatása szerint a vezetéktől 1,5 méteres távolságig kívánják elvégezni a gallyazást.

Tordas Község Önkormányzata

A MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

XXIII. FALUNAP SZENT ISTVÁN ÜNNEPÉN

Csodálatos nap virradt ránk e napon és ismét csak azt mondhatom, Szent Péter kegyes volt hozzánk. Talán túlságosan is!

A 10 órakor kezdődő ökumenikus szent mise után mindhárom felekezet lelkésze a hívekkel együtt átsétált a Sajnovics téri parkba, ahol megáldották a kenyeret és szőlőt, amit aztán felszeletelve körbekínáltunk a tisztelt megjelentek között.

A délután a Martonvásári Fúvószenekar felvonulásával kezdődött, majd a sportpályán egy koncerttel folytatódott.

A martonvásári fúvószenekar 2002 óta egyesületi formában működik. Az egyesület célja a Martonvásáron és környékén élő fúvószenészek összefogása, valamint a zenekar fellépéseinek, zenei táboroknak és utazásoknak a szervezése, ill. ehhez kapcsolódóan a régi hagyományok felélesztése és ápolása. Mottójuk: „közösségformálás a zenén keresztül”.

A zenekar tagsága évről-évre növekszik, új tagjaik a zenészek baráti köréből, családjából és a Martonvásári Művészeti Iskola növendékeiből kerülnek ki. Mivel közösségük több generációt felölel, fontosnak tartják, hogy fiatalabb és idősebb zenészek is megtalálják a közös hangot a zene szeretete által. Ehhez elengedhetetlenek a jó hangulatú, heti rendszerességgel tartott kétórás próbák, informális megbeszélések és közösségformáló programok. Belföldi és nemzetközi kapcsolatokkal is rendelkeznek; jártak már Lengyelországban, Németországban, Franciaországban.

7 Repertoárjukban megtalálhatók: magyar indulók, filmzenék, nemzetközi és magyar slágerek, valamint klasszikus darabok. Vezényelt: Pfiffer Zsuzsanna

Az ünnepi megemlékezés kezdeteként Kodály Zoltán 1938-ban írodott műve, Ének Szent István királyhoz csendült fel a tordasi katolikus kórus előadásában.

A budapesti Pódium Színház ünnepi megemlékező műsora következett prózával, énekkel. Felcsendültek az István a király című rockopera jól ismert dallamai is Habány Tamás, Házi Anita és a konferencié Moravec Orsolya előadásában.

Az ünnepi megemlékezés részeként Juhász Csaba polgármester úr mondta el beszédét.

A következő 1 órában a gyerekeké volt a főszerep.

A Pódium színház előadásában a Macskakirály című mesejátékot tekinthették meg.

A társulat nagyrészt a budapesti Madách Színház művészeiből és tagjaiból Pódium Társulat néven alakult. Véleményünk, hogy manapság az embereknek szüksége van – a mindennapok gondjai közepette – kikapcsolódásra, felhőtlen szórakozásra. Célunk olyan színvonalas előadások létrehozása, amelyeken a néző átadja magát a felhőtlen szórakozásnak és részese legyen egy olyan eseménynek, amelyre minden bizonynyal sokáig szívesen emlékszik vissza. Ennek megvalósításához választottunk a társulatba olyan színészeket, színésznőket, akiknek második otthonuk a reflektorokkal megvilágított világot jelentő deszka. Be-

mutakozó produkciónk – Charley néni kétrészes zenés bohózat – hatalmas sikerén felbuzdulva jutottunk el röggökkel teli utunknak arra az állomására, hogy társulatunk színházzá nője ki magát. Így alakult meg a Pódium Színház. Katica, a talpraesett hajadon, s a mellészegődött Macskacica fontos céllal keltek útra: Hollóferyiges, a gonosz sárkány elrabolta a déli szelet, s emellett még János királyt, az ország uralkodóját is eltüntette, így addig nem lesz tavasz, míg valaki vissza nem szerzi a szelet a sárkánytól.

A sárkány kastélyához vezető út pedig nem csak hosszú, hanem veszélyes is. Csapdák, ördögök, boszorkányok szegélyezik, de az igazi próba csak Hollóferyiges kastélyában kezdődik; Katicának vitézzé kell válnia, hogy túljárhasson a gonosz sárkány eszén, Macskacicón pedig sokkal több múlik, mint azt valaha is sejtette.

Ám, ahogy a népmesékben megszokott, itt sem véresen komoly a helyzet, a félelmetes ellenségek gyakran mulatságosan ostobák, s az izgalom sokszor nevetéssel párosul. A történetet egyszerű, szerethető dalok fűszerezik, s teszik minden korosztály számára élvezetes kikapcsolódás.

Stílust váltottunk és tánc következett, mégpedig a 2011-ben alakult martonvásári Karyah Showtánc csoport. Vezetője és koreográfusa Orova Karola, okleveles tánc és Zumba fitneszoktató. A csoport másik koreográfusa és szólistája Orova Barbara, többszörös országos díjnyertes profi táncos.

A csoport számos fellépésen és rendezvényen vett részt az elmúlt évben, melyek közül is kimagaslik a Magyarok Világtalálkozóján való fellépésük Balatonlellén. A csoport repertoárjában megtalálható az orientális és modern hastánctól kezdve, a discó, hawaii, karibi, afro és latin táncokon át a látványos eszközöket felvonultató show tánc is.

Szeretettel várják a táncolni és mozogni vágyó hölgyeket, lányokat és asszonyokat kezdő és fellépő csoportjaikba Martonvásárra!

A hölgyek látványos produkciója után nosztalgikus hangulatba kerülhettek azok, akik a soron következő programon is velünk maradtak, hiszen a Pódium Színház művészei Bednai Natália és Kósa Dénes közreműködésével operett összeállítást tekinthettek meg. Műsorukban elhangzottak ismert operett slágerek, sanzonok, kuplék, melyekkel próbálták elfeledtetni a mindennapi gondokat.

A tűzijáték előtti kissé elhúzódozó zenekari beállást feledtette Giorgio és a Maghómérő koncertje. A banda 2005-ben alakult. A Maghómérővel a Megasztárból ismert Giorgio 2006 óta játszik együtt. Stílus: populáris zenei feldolgozások a '70-es évektől a mai slágerekig, rock, pop, funky, blues, disco stb. stílusban. A zenekar számos nívós helyen és rendezvényen bizonyított már nagy sikerrel.

Az est szó szerinti fénypontja a tűzijáték következett és szebbnél szebb alakzatokkal örvendeztette meg a hatalmas tömeget, mely összegyűlt nem csak Tordasról, hanem a környező településekről. Egy gombostűt nem lehetett volna elejteni.

Ismét Giorgio és a Maghómérő következett. Az együttes elsődleges célja, hogy megtáncoltassa és megénekeltesse a közönséget.

Ezt a nemes célt szolgálta élükön Giorgio, aki ebben a zenekarban éli ki buliztató vágyait. Mint mindig, most is a legnagyobb slágereket hozták el, kiegészítve egy pár saját szerzeménnyel. Tervük sikerült is hisz elérték céljukat, együtt énekeltünk, táncoltunk.

Koncertjük után pedig következett a buli, melyhez a zenét Czirják Gábor a CzR Group Audio-, video- és Rendezvénytechnikai cég tulajdonosa és egyben Dj-je

szolgáltatta.

A buli fergetesre sikerült, de a másnapi munkanapra való tekintettel a fiataloknak nem tetsző módon időben be kellett fejeznünk és sajnálatos módon ez vezethetett az ünnepség kellemetlen és meglehetősen bosszantó utóéletéhez. Én szégyelltem magam és szörnyedtem el, hogy mennyire nem tudnak a mai fiatalok kulturáltan szórakozni. Miért élvezik azt, hogy tönkre teszik azt, ami a másé, amiért valaki keményen megdolgozott. Elkésérítő és nagyon szomorú. Miért kellett leszakítani a női mosdó ajtaját? Miért kellett összetörni a füves pályán az üveget? Miért kellett betörni az orvosi szolgálati lakás ablakát? Kinek volt útban a Coop-os bolt szekrénye? A Polgárórség is panaszkodott, hogy kordonjaikat több helyen, többször megrongálták és a híd körüli terelőszigeteket többször felborították. A művelődési ház virággal való megdobálásáról ne is beszéljünk! Hogy merik venni egyesek a bátorságot, hogy az általános iskola területén garázdálkodjanak és a hajó körüli rendetlenkedéssel veszélyeztessék a gyerekek biztonságát. Még akkor is, ha a tanév még nem kezdődött meg! Ez ettől független, hiszen hasonló esetek tanév közben is tapasztalhatók. Sajnos!

Kérném tisztelettel a lakosságot, hogy fogjunk össze ezek ellen a randalírozók ellen és ne hagyjuk, hogy ilyen és hasonló esetek a jövőben előfordulhassanak. Aki pedig az augusztus 20-a éjjelén történekmel kapcsolatban bővebb információval rendelkezik, kérjük, jelezze, akár neve elhallgatásával is! Köszönöm!

Végül, de nem utolsó sorban köszönetemet szeretném kifejezni mindazoknak, akik bármilyen módon segítettek rendezvényünket és hozzájárultak annak sikerességéhez.

Köszönet:

Tordas Község Önkormányzatának, polgármester úrnak, Bradák Györgynek a Bradák és Tsa Kft. tulajdonosának, Hommonay Géza úrnak a Gamax Kft. vezetőjének, Simon Györgynek és ifj. Bucsi Istvánnak a Családi Vegyesbolt dolgozóinak, Vincze Csaba úrnak a To-Ró 2000 Zrt. vezetőjének, Turú Gábor úrnak a Vina-Vesz Kft., Cifra Pince és Vendégház tulajdonosának, Papp Sándornak, Vlad családnak és mindazoknak, akik szerettek volna névtelenek maradni.

Külön köszönetemet szeretném kifejezni az önkormányzat karbantartó személyzetének és a Polgárőrségnek, akiknek köszönhetően biztonságosan és balesetmentesen lezajlott a rendezvény. (Több, mint 400 autó biztonságos elhelyezését koordinálták.) Nélkülük ez nem jöhetett volna létre!

Bízom benne, hogy jövőre még színvonalasabb falunapot sikerül közösen megvalósítanunk!

Simonné Bucsi Brigitta

Cseh Tamás emléktúra (2012. VIII. 4.)

Az Emléktúra útvonalát, 2010 tavaszán, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumban dolgozók tették meg elsőnek, Cseh Tamás Hivatalos Honlapján felajánlva minden érdeklődő számára.

Az első, a honlapon meghirdetett, nyilvános, Cseh Tamás Emléktúrára a budapestiek mellett, tordasiak, gyöngyösiak, martonvásáriak, balatonkeneseiek, ceglédiak stb. vettek részt.

Idén - a tordasiak kivételével - már csak, az időközben két minisztériumba, a Belügyminisztériumba és a Vidékfejlesztési Minisztériumba szervezett jogászok képviseltették magukat.

Tordasra érve, a Cifrahídnál, a Hangyasoron nem volt sokadalom, s a lakodalom sem találkozhatott az Emléktúra nyomával a csárdánál, csak délután a templomnál. Varga Sanyi bácsival, az első Emléktúra házigazdájával

is csak délután váltottunk pár szót a 15.00-ás programra menet.

A szabadtéri színpadnál, ahol 2003-ban Cseh Tamás a „Gyermekkorom” című dalt énekelte, megmutattam az eredeti, Cseh Tamás aláírással ellátott Toldi-illusztrációk másolatait, majd letelepedtünk egy pohár borra ahhoz az asztalhoz, ahol Tamás, többek között azt a szívünknek kedves kijelentést tette:

„Ha minisztériumban kellene dolgoznom, csak a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumba mennék”.

Elköszöntünk Pató Feri-éktől, s az iskolák érintésével a kastélyhoz mentünk. A templomnál már gyülekeztek a zenészek, s a templomnyitás iránt érdeklődtek.

Jeleztük, hogy nyitva csak az evangélikus templomot

találtuk, de hamarosan ez is feltárult az ünneplőbe öltözöttek előtt.

Mi félrehúzódtunk Tordas szobrászával, Tordas szobráiról, s nagyjairól beszélgetve.

Remélve, hogy Gyöngyössolymos után Tordasnak is lesz Cseh Tamás-szobra, elindultunk vissza a gesztenyesoron, s az erdőn át, a vonathoz, hogy a Farkasréti temetőzárása előtt, időben Tamásnál lehessünk.

Így is lett. Hagyományos fehér rózsáinkat a fejfa mellé tűztük, hogy simogassák...

A Széll Kálmán térről az Iskola utca felé már egyedül mentem az úton lefelé, azt remélve, hogy Emléktúra akkor is lesz, ha már nem leszek és nem csak nevében, hanem itt is folytat majd a fiam:

Sztrányay Miklós

Anyatej Világnapi Rendezvény

Augusztus első hete az Anyatej Világhete. Ezen a héten világszerte ünneplik a jól szoptató édesanyákat és a gyermekeiket. Ennek alkalmából kolléganőimmal (Gyúró, Martonvásár, Baracska és Kajászó védőnőivel) közösen, már évek óta egy kis programmal és némi finomsággal vendégeljük, meg a körzetünkben élő 6 hónapos korig kizárólag anyatejjel táplált babákat és szüleiket. Idén augusztus 03-án került sor e jeles esemény megünneplésére, ezúttal Kajászón. Tavaly Tordason tartottuk.

Nagy örömmel szolgál, hogy sok olyan édesanya és kisgyermek is él Tordason akik több, mint egy éves koron túl sőt kettőn is folytatja a szoptatást, természetesen vegyes és kiegyensúlyozott étrend mellett. Valamint megemlíteném, hogy a településen 2 anyatej adó anyukát is köszönhetünk, ők a sajátjuk mellett 1 illetve több babát is elláttak bőségesen anyatejjel.

Az idők folyamán rájöttünk kolléganőimmal, hogy a

sok tudományos (de hasznos) program helyett, ami eddig jellemezte az Anyatej Napi Rendezvényeinket, lazábbra kell venni a dolgot, mert a gyerkőcök nem bírnak több előadást végig ülni, így aztán az anyukák többsége egy programot sem tudott elejétől a végéig végighallgatni.

Idén változtattunk:

A megnyitó után közvetlenül Ringató foglalkozáson vehettek részt a legkisebbek, Fiskus Olgával, akinek e mellett a csodálatos fotóit Vál Völgye természeti kincsei címmel tekinthették meg a látogatók az egész rendezvény ideje alatt. Utána, egy szoptatási szaktanácsadó tartott előadást, akihez mindenféle kérdésekkel és szoptatási problémákkal fordulhattak a résztvevők.

Kicsit nagyobbaknak Mihovics Márta tartott egy kis ucucaré – hacacaré, ahol az aprónép kedvére mulathatt.

Ez alatt Mészáros Renáta babamasszázst oktatott egy

csendes helyiségben az édesanyáknak.

Hastánc bemutató, bohóc szórakoztatta a végén a közönséget. Az egész rendezvény alatt a kajászói nyugdíjasok sütötték a házi lángost, amelyre friss házi tejföl és sajt került. Volt még káposztás palacsinta, fahéjas almás palacsinta és rengeteg sütemény.

Mindent összevetve elmondhatom, hogy nagyon jól sikerült az örömnapi és köszönjük annak a 240 embernek akik a rendezvényünkön részt vettek. Jövőre is várunk mindenkit egy új helyszínen!

Nagyné Schubert Réka | védőnő

KÖSZÖNTŐ

Tordas lakóinak nevében sok szeretettel gratulálunk Kovács Sándor és felesége Rozika 50. házassági évfordulójához.

Juhász Csaba polgármester

Tordasi Sajnovics János szobra

1982 szeptember 11-én megkeresett id. Toman József, érdeklődött, hogyan lehetne pótolni Sajnovics János szobrát? Megbeszéltük részletesen. Kutatni kezdtem, ki az aki jól ismeri ezt a témát. Szomszédom szerint, a falu plébánosa, Csupor Zoltán Mihály. Plébános úr egy kis előadást tartott számomra a szoborról. „Az eredetét Farkas János szobrász alkotta: avatása 1943-ban volt. A modell Dreher egyik kertésze volt. Ez a kútszobor 1953-ig szolgált eredeti helyén. 1954-ben Tordas két bronz szobra fémgyűjtőbe került (eladták).” Eltelt egy év, kettő, majd 1985 nyarán kaptam a felkérő levelet, hogy készítsem el a szobor 1:1-es agyag modelljét.

Zsűrizés december 17-én Makrisz Agamemnon szobrász művész műtermében volt. A második 1986 január 27-én Tordason az előző szobor helyén. A szobor avatása 1986 május 11-én történt.

Program: Szózat,

-Szoboravatató megnyitója Botyánszki János tanácselnök közreműködésével.

-Idézetek Molnár János verséből az általános iskolások tolmácsolásában.

- A nyelvész Sajnovics méltatását dr. Lako György akadémikus-professzor előadásában hallhattuk.

- Sajnovics, a csillagász méltatása Dr. Horváth Árpád mérnök –tanár és kultúrtörténész által.

- Részletek Sajnovics leveiből, az általános iskolások felolvasásában.

- Szobor leleplezése: Nagy Jenőné, Fejér Megyei Tanács általános elnökhelyettese -Himnusz.

Szép idő volt így sokan eljöttek, idegenek is. A lepel lehullása után többen gratuláltak páran kifogásolták: „ez a szobor nem az a szobor”. Farkas János szobra nem tetszett a plébános úrnak, így nem állt módomban azt újra alkotni. Az első Zsűri tagjai: dr. Faludy Anikó, Gáti Gábor szobrász, a megrendelő képviselőjébe Márki Ferenc, és jó magam.

Nem az agyag modellt, hanem a kész szobrot vizsgálták. Dicsérték milyen szépen van kivitelezve. Aztán a művészettörténész megkért mondjam el, hogy mi alapján készítettem. Sajnos nincs hiteles ábrázolás Sajnovics Jánosról. Kutatásaim alatt egy hiteles képet sem találtam. Ez után a szobrász kolléga, megváltoztatta az előző véleményét, nem illik bele a kútszobor fülkéjébe. Én azt javasoltam, hogy ezt ne a műteremben döntsék el. Írásbeli jelentést kértek. Csupor Zoltán Mihály plébános úr 4 oldalon, én 1 oldalon 11-pontban in-

dokoltam a szobor elkészítésének menetét. Ennyi kutatás után készítettem el saját Sajnovics János szobromat, amelyet nem az előző szobor másolatának szántam, csupán az emlékmű fennmaradt építészeti részletéhez igazodva alkalmazkodtam az előző büszt kompozíciójához és méretéhez. Követtem a kéztartást, de elhagytam a köpenyt és a jobb kézről a könyvet.

„Művész úr szobra nem az első lesz, hanem a második ugyan, de meglévségében valóban egyetlen.”

Nagy Miklós

FELHÍVÁS

Az XX.század eleji térképen be van jelölve a Katolikus Templom előtti Szűz Mária szobor. Keresünk olyan Tordason élőket, akik emlékeznek a szoborra, netán fényképük is van róla. Kérjük jelezzék az önkormányzatnál vagy a kisbiro@tordas.hu címen.

ISKOLAI HÍREK

Ismét megszólalt az iskola csengője, munkára hívott minden diákot és az iskola valamennyi dolgozóját. Megérkeztek a kicsi első osztályosok is, nagy szeretettel vártuk őket. Nagyon kedvesen mutatkoztak be az iskola közössége előtt a tanévnyitó ünnepségen, reméljük jól érzik majd magukat az iskola falai között, és hamarosan beilleszkednek az összeszokott közösségbe. Szeretettel várták őket a tanító nénik: Homoki Zsuzsanna, aki az 1.a, illetve Takácsné Marton Gabriella, aki az 1.b. osztály osztályfőnöke lett. Mindebből kitűnik, hogy ismét párhuzamos évfolyamokat indítottunk, már nem először az iskola történetében.

Változások is történtek az iskola életében.

Befejeződött a tetőtér felújítása, máris birtokba vette az egyik tantermet a 3.a. osztály. Újabb változás, hogy a 4. osztályban az osztályfőnöki teendőket Nagy Nóra kolléganő látja el, az 1. osztályos napközis feladatot Sármásy Zoltánné, a 3. osztályos napközis csoport vezetését pedig Boleradszki Edina, új kolléganő látja el. Bizakodva nézünk az új tanév elébe, próbálunk felkészülni az iskola életét érintő újabb változásokra.

Örvedetes, hogy gyermeklétszámunk évről-évre növekszik, természetesen ez az iskola és a fenntartó számára is újabb feladatokat jelent.

Ebben a tanévben is szervezzük az iskolai programokat,

illetve arra törekszünk, hogy továbbra is részt vegyünk a község életét érintő ünnepélyek és rendezvények szervezésében.

Szeptember 8-án felső tagozatos diákjainkkal részt veszünk Almási Balogh Elemér szobrának koszorúzásán, majd az azt követő **Terménykiállításon** illetve rendezvényen.

Ebben a hónapban hirdetjük meg az országos levelezős versenyek kínálta lehetőségeket.

Szülői értekezleten várjuk a Kedves Szülőket, hogy részletesen is megbeszéljük a tanév feladatait, szeptember 17-én a művészeti iskolába, 24-én pedig az általános iskolába.

Szeptember 21-22-én a művészeti iskola növendékei Szekszárdon az Országos Örökség **Néptáncfesztiválon** vesznek részt.

Szeptember 29-én a hagyományos **szüreti felvonulás és táncház** kerül megrendezésre.

Szeptember 30-án ünnepeljük a **Népmese Napját**. Az iskolában szept.28-án kerül sor a megemlékezésre, illetve az előzőleg meghirdetett rajzpályázat anyagának kiállítására.

Október 1-jén az **Idősek Világnapja** tiszteletére műsorral készülünk és kedveskedünk ebben az évben is.

Október 6-án emlékezünk az **Aradi vértanúkra**, az ünnepség október 5-én reggel 8 órakor kerül megrendezésre az iskola aulájában.

Rendhagyó irodalomórán látjuk vendégül Kisteleki Zoltán előadóművészt október 12-én reggel az első órában.

Október 13-14-én **Országos népzenei találkozón** vesznek részt művészeti iskolás diákjaink.

Október 20-án szombaton a DÖK pénztárát gyarapítandó **papírgyűjtést** szervezünk, az összeget egyrészt a tanulóknak szánt jutalomkönyvek vásárlására, másrészt az éppen aktuálisan szükséges megfelelő helyre szeretnénk fordítani. Kérjük a Kedves Szülők segítségét a rakodásban, kérjük azt is, hogy akinek összegyűjtött papírja van, amit az iskolának szánna, későbbi tájékoz-

tatás alapján a megfelelő helyre juttassa el.

Előre is megköszönünk minden segítséget. A Diákönkormányzat munkáját segítő, irányító pedagógus Horváth Györgyi kolléganő lett, sok sikert kívánunk a munkájában.

Október 23-án méltó módon emlékezünk az 1956-os forradalom hőseire.

Szeretnénk ismételtet köszönetet mondani azoknak a Kedves Szülőknek és Nagyszülőknek, mindenkinek aki valamilyen módon hozzájárult az iskola felújítási munkálataihoz, festéséhez, illetve a termek átrendezésében nyújtott segítséget. Köszönjük a polgárőrök áldozatos segítségét, akik minden reggel figyelemmel kísérik, állandó jelenlétükkel segítik diákjaink közlekedését.

Köszönjük Turda Sándornak az új mellényeket, amelyeket a forgalomirányító diákjainknak adományozott.

A megalakult **SZÍNJÁTSZÓ TÁRSULAT** valamennyi tagját nagy szeretettel várom ismét, természetesen ha bárki kedvet érez és szeretne közénk állni, nagy szeretettel várjuk és örülünk minden jelentkezőnek. Ezúton szeretnék a Társulat nevében köszönetet mondani Solymos Tamás Géza Festőművész Úrnak, Bánki Zsolt Tanító Úrnak azért, hogy az újság hasábjain dicséző szavakkal illették a Társulat munkáját, az előadás sikerességét.

Kívánok mindenkinek sikeres tanévkezdést, jó munkát és kitartást a tanulásban, a munkában.

Somfai Sándorné

Júniusban átadtuk a megújult tornatermet

Nagy szeretettel köszöntök mindenkit ezen a szép délutánon, Tessely Zoltán országgyűlési képviselő urat, képviselőtársaimat, a meghívottakat és megjelenteket.

Egy olyan beruházás végére értünk itt Tordason, amelyre több mint két évtizedet kellett várunk. Öltözők épültek a meglévő iskolai tornaterem mellé. Mindez egy pályázat segítségével valósulhatott meg, melyet a Belügyminisztérium írt ki az iskolai és utánpótlás sport infrastruktúris-fejlesztésére és felújításra. Ennek keretében pályáztunk a meglévő tornaterem mellé

öltözők kialakítására és energiamegtakarító felújítására. Az elnyert támogatás 16.630.000 Ft volt, melyhez az Önkormányzat a költségvetéséből 4.157.500 Ft-ot biztosított. Ahogy a szerződésben vállaltuk, ennek egy része - több mint 800.000 Ft - közfoglalkoztatás volt.

A több mint 20 millió forintos beruházás során az energia-megtakarítás érdekében korszerű nyílászárók kerültek a régiók helyére, új helyiségeket alakítottunk ki új padló és falburkolatokkal. Új víz-, csatorna-, villamoshálózat épült, beépítésre került egy korszerű kondenzációs gázkazán egy 300 literes indirekt fűtésű melegvíztárolóval, valamint megújult a fűtési rendszer is. A másik energiamegtakarító beruházás egy 2 kW

teljesítményű napelemes rendszer, mely a termelt villamos energiát visszatáplálja a szolgáltató hálózatába. Ezzel a számítások szerint évente 1600 kWh energia takarítható meg, mely fedezné a tornaterem és az öltözők teljes villamos energiaigényét.

A közbeszerzés után három kivitelezővel kötöttünk szerződést, akiknek tevékenységét az önkormányzat emberei egészítették ki. Az ő összehangolt munkájuk eredményeként készült el a beruházás. Az építkezés során a felmerült problémákat, új helyzeteket folyamatosan megbeszéltük, és mindig megtaláltuk a legjobb megoldást.

Ezúton is köszönöm mindenkinek a munkáját, a Thonauer Kft., a Mar-Szi Therm Kft dolgozóinak, Porcz Péter és Papp Sándor vállalkozónak és embereiknek, az önkormányzat karbantartó brigádjának, Zéman Attilának, Pável Vilmosnak és a brigád itt dolgozó többi tagjának.

Kívánom, hogy a megújult épület továbbra is szolgálja az iskola diákjait és az itt sportolni vágyókat!

Tessely Zoltán országgyűlési képviselő beszéde a tordasi tornaterem átadásakor

Tordas, 2012.06.09. 16.00

Belügyminisztériumi pályázat keretében megújult a tordasi tornaterem.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Tordasiak!

Köszönöm szeretetteljes meghívásukat. Megtisztelő, hogy együtt örülhetünk szeretett településük fejlődésének.

„Három féle ember van a világon: azok, akik a maguk urai, azok, akik másoknak dolgoznak, és azok, akik egyszerűen kikerülnek a munkát. Akik a maguk urai... azok a mindentudók, mert uralják a sorsot. Ők azok, akik városokat, országokat, nemzeteket képesek felépíteni. Ők azok, akik a világot olyanná teszik, amilyennek lennie kell.” Wass Albert Eliza című írásából származnak e gondolatok. Sajnos hazánk a múltban sokszor hasonlított azon emberekhez, akik má-

soknak dolgoznak. Így volt ez a török uralkodás alatt is, sokáig a Habsburg birodalom keretén belül is, de így volt ez a szovjet megszállás idején és sajnos még a közelmúltban is, amikor szó nélkül túrtuk, hogy a nemzetközi töke uralkodjon felettünk. Két éve azonban, e tekintetben őszintén kimondhatjuk teljes egységben, arra törekszik nemzetünk, hogy ismét a magunk urai lehessünk.

Tordas lakói az elmúlt években több vállalásukkal is, kitűnő példát mutattak, hogy helyi jó döntésekkel, némi külső segítséggel és sok-sok elvégzett munkával miként uralhatják saját sorsukat. Ennek eredményeként valósulhatott meg az új óvoda felépítése, a kisiskola épületének megújítása, az iskola tetőterének beépítése, és ennek eredménye a ma átadásra kerülő tornatermi korszerűsítés is. Őszintén gratulálok Önöknek az elvégzett munkához, a sikereikhez.

Ezek a fejlesztések mind olyan problémás kérdést oldottak meg, melyek már évtizedek óta gondot jelentettek az itt élők számára, azonban különböző indokokra hivatkozva, mindig elhalasztásra kerültek. Önök vették a bátorságot helyben, hogy megoldják ezeket. Ahogyan ahhoz is bátorság kellett, hogy az országunk elöregedett, nyikorgó, csikorgó szerkezetét megújíthassuk.

De ma büszkén kimondhatjuk, hogy új Alaptörvényünk van, hogy ma már állampolgárságát tekintve is magyarnak mondhatják magukat a határon túl élő magyar nemzettársaink, hogy megújult a közigazgatás, az oktatás és az egészségügy, hogy egyre megbecsültebb érték a munka; és a ma megtermelt értékeink már egyre kevésbé gazdagítják mások pénztárcáját. Látszik a függetlenséget jelentő fény az adósságspirál által alkotott alagút végén is. Ez év januárjában Tordas is pontot tett az évek óta az Önkormányzatot gúzsba kötő, a csatorna beruházásból visszamaradó kiszolgáltatottság ellen folytatott küzdelem végére, és így két éven belül minden hátra maradt tartozását képes lehet megfizetni

úgy, hogy ez a település mindennapi életét nem lehetetleníti el. Visszaülve Wass Albert gondolataira, ezzel az itt élő emberek minden tekintetben a maguk uraivá válnak majd. Őszinte öröm a számomra, hogy mind az adósságállományuk kezelhetővé tételében, mind a mai beruházás finanszírozásában jelentős segítséget nyújtottak magyar állami források, Magyarország kormányának támogatása. Tudom Önöknél a tornaterem korszerűsítése és az öltözők kialakításával nem ér a végére a „segíts magadon a jó Isten is megsegít” alapú gondolkodás. Kívánom, hogy koronázza hasonló siker a művelődési ház megújításával, az iskola bővítésével, vagy a bicikliút fejlesztésével kapcsolatos elképzeléseiket is. Őszinte elismeréssel gratulálok mindenkinek, aki segített abban, hogy ma ez a megújult létesítmény átadásra kerülhessen. Kívánom, hogy használják egészséggel! Legyen sok örömük benne! Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Tessely Zoltán | országgyűlési képviselő

KÖNYVTÁR

Kedves Olvasók!

Véget ért a szünet, és a nyárra kikölcsonzött, tartalékolt könyvtári könyvek is „elfogytak” otthon – legalábbis azok szerint az olvasók szerint, akik augusztus végén ellátogattak a könyvtárba. Örömmel számolhatok be arról, hogy időközben új könyvekkel gyarapodott az állomány, ezek közül szeretnék néhányat ajánlani.

A Cipelő cicák sorozat harmadik kötetében – **Berg Judit: Cipelő cicák a cirkuszban** - a három Cipelő, Cirő, Pepe és Lóri legnagyobb meglepetésére felbukkan egy titokzatos új szereplő. Szürke bundáján sárga csíkok vannak, farka végén ezüst és arany gyöngyök, nap szemüveget visel, a neve Zserbó... Vajon barátságos vagy ellenséges az új cica? Lehet vele játszani vagy érdekesebb nagy ívben elkerülni? Természetesen a történet végén mindenre fény derül.

A következő sorozat kötetait azoknak a nagyobb gyerekeknek ajánlom, akik kedvelik a megoldandó rejtvényekkel és rejtélyekkel teli kalandregényeket. **A 39 kulcs** első kötete, **A csontlabirintus** a következő

kérdéseket szegezi az ifjú olvasónak:

Mi történne, ha rájönnél, hogy a családod az egyik leghatalmasabb család a történelemben? Mi lenne, ha azt mondanák, hogy a család erejének forrását elrejtették a világ különböző részein, 39 kulcs formájában? Mi lenne, ha választás elé állítanának - fogod az egymillió dollárt és elsétálsz, vagy megkapod az első kulcsot? Ha Amy vagy Dan Cahill helyében vagy, a kulcsot választod - és megkezdődik a veszélyes hajsza.

A könyvtárban a folytatás második és harmadik kötete is megtalálható: **Egy hamis hang, A kardtolvaj**. A felnőtt olvasók figyelmébe ajánlom **Hari Kunzru: A kaméleon** című regényét. Rövid ismertető a műről:

Indiában, a múlt század kezdetén, egy káprázatosan tejfehér bőrű csecsemő születik, aki kitűnik a többi gyerekek közül. Bár büszkék rá és csodálják, származása miatt el kell hagynia gazdag és előkelő otthonát. Így kezdődik Prán Náth fantasztikus önismereti utazása, amely Agra utcáiról Bombayon át Oxfordig, és még

azon is túl juttatja - kalandos barátságok és szenvedélyes szerelmek között.

Azt hiszem, Szabó Győzöt nem szükséges bemutatni.

Toxikoma: Tíz év drogvallomásai (Csernus Imre jegyzetével) című könyvét Hajós András így ajánlja:

„Büszke vagyok Győzöre, hogy meg merte írni azt, amivel manapság mindenkinek szembe kell néznie. Aki drogos, akinek ismerőse, barátja drogozik, akinek gyereke lesz vagy nő fel éppen, és annak is, aki úgy tudja, semmi köze ehhez az ügghöz. A drog itt van körülöttünk, itt van bennünk. Győző kiírta magából.”

Több kedves olvasótól is kapott a könyvtár ajándékkönyveket, néhány cím ezek közül:

Peter Mayle: Bor, mámor, Provence

Peter Mayle.: Provence-i borbálhé

Penny Vincenzi: Kettős árulás

Frederick Forsyth: Ikon

Greccsó Krisztián: Mellettem elférsz

Köszönet a könyvekért!

Sok szeretettel várok mindenkit a könyvtárban!

Varga Szabolcsné

A MŰVÉSZETOKTATÁS HÍREI

X. „SZŰCS BÉLA” gyermek és ifjúsági néptánc tábor

Hatalmas sikerrel zártuk a X. „SZŰCS BÉLA” gyermek és ifjúsági néptánc tábort, melyet 2012. aug. 28-szept. 1. között rendeztünk meg.

Vendégünk volt a gyimesközéploki/hidegségi testvériskola küldöttsége, 39 gyermek és öt pedagógus. A táborban tanulók összlétszáma 150 fő, ami örvendetes, de hatalmas felelősséget, szervezést igényelt.

Az idei táncanyag kiválasztásnál figyelembe vettük a testvériskolai kapcsolatot és a tábor névadójának születési helyét, jászági és gyimesi játékokkal, táncokkal ismerkedhettek meg a résztvevők.

Táncoktatók: Szűcs Gábor/Szűcs Béla testvére/ és Szűcsné Urbán Mária Jászberényből, Fitos Dezső és Kocsis Enikő Budapestről.

Egyéb programok:

Kiállítás, viselet bemutató: Németh Ildikó

Esténként táncház Szabó Szilárd, Németh Ildikó vezetésével, büfével.

Filmvetítés Zerkula Jánosról Dr. Halmos Bélával.

Kézműves foglalkozások Kovács Erika vezetésével, közreműködtek Kása Bíborka és Sármásy Marika.

Népzeneoktatás iskolánk tanáraival: Kovács Márton vonós hangszerek, Sasvári Bertalan népi furulya, Fazekasné Domak Anikó citera, népi ének.

Szűcs Béla és a gyimesi vendégek tiszteletére mise, katolikus szertartás szerint. A misét celebrálta Dr. Hankovszky Béla, Jácint atya kiemelt tábort lelkész.

Meghívott zenészek:

Zerkula zenekar Gyimesből: Lukács István „Luki”, Simon Zsolt „Gizi”, Hajnal László „Cencár”, Simon Henrietta, Vitos Etelka, Vitos Eszter, Sára Csobán, Magos zenekar Budapestről: Enyedi Ágnes, Kovács Márton, Soós Csaba, Fekete Márton, Enyedi Tamás, Horváth Dávid.

A tábor technikusa: Neuvert Kristóf

Házigazda: Cselikovics Herta és a tanári kar Fersch Andrea, Sármásy Marika, Csernelyné Tengely Ágnes, Pók Endréné Kati, Nagy Nóra, Nagy Andrea, Popelkáné Csizmarik Andrea, Bencze Józsefné Pirooska, Homoki Zsuzsa, Hajdu Edit, Varga Szabolcsné Gabi, Szabó-Orosz Zsuzsa, Máli Réka, Horváth Györgyi, Boleradszki Edina, Németh Ildikó, Fazekasné Domak Anikó, Kalamár Márta, Horváth Erika, Takácsné Marton Gabi, Szabó Szilárd.

Állandó segítség: Pápai Áron, Buzási Erika, Simon Gyuri és felesége Brigi, az önkormányzat karbantartó

brigádja, Sármay Bence, Láng Katalin, Somlóiné T. Paula, Somló Luca és Tamás, Lukácsa László, Cseh-Szombathy Orsolya és Péter, Turú Gábor, Nagy Ilona, Török Kati, Darabos Eszter, Fülöp Attila, Szakter Anikó, Szabó Kata, Halmen Zoltán és felesége „Duckó”, Sebestyén Ilona, Sebestyén Ákos, Erdélyi Kincső, Kalamár Botond, Pók Zsófia, Szilágyi Szabolcs, Tomai Zita, akik közül sokan segítettek a tábor végi takarításban is. Külön köszönet nekik!

Vendéglátók: Simon család, Szakter Anikó, Turú család, Pápai család, Antal család, Takácsné Marton Gabi, Fazekasné Domak Anikó, Cselikovics család, Hajbin család, Szilágyi család, Laboranovits család, Téglás Melinda, Téglás Lajos, Vajdics Enikő, Pók család, Tódor család, Sebestyén család, Török Katalin és Mayer Imre, Lukácsa László és Cselikovics Herta, Horváth

Györgyi, Vuicsics Zsiga „Zsigi”.

Támogatók: Tordas Község Önkormányzata, NKA Népművészeti Kollégium, Bábel Alapítvány, Diákönkormányzat, Tordasi Petőfi Művelődési Ház, Főv. Fogy. Otthona.

Természetben Pápai Gyula (alma), Salamon Sarolta (szőlő), Homoki Zsuzsi (sütemény), Hajbin Tímea (sütemény), Laboranovits Petra (sütemény), Feldhoffer kertész / Sárossy Gyuláné (virág), Szalay György (bor).

A köszönet kifejezésére nem lehet szavakat találni, hiszen ha jól meggondoljuk, a háttérben napi szinten kb. 40 fő biztosította munkájával a zökkenőmentes lebonyolítást. Fő célunk a néptánc, népzene, népi mesterségek megismerésén keresztül a gyerekek kiszolgálása, élményhez juttatása, motiváció értékeink tiszteletére, megőrzésére.

A tábor végén, a sportpályán frenetikus gálát láthattunk.

Kegyes volt hozzánk az idő is, a szélvihar ellenére minden szereplő lelkesen mutatta meg azt a kincset, ami mindannyiunké. A sort a gyimesi testvériskola kezdte, kik saját viseletükben pompázva táncolták el falujuk táncait, őszinte természetességgel. Az egész gála kezdetén varázsolta el a közönséget Nagy Blanka hangja. Gyimesben a legnehezebb páros tánc a lassú magyaros, Blanka ezek közül a dallamok közül válogatott. Ezt követte a Magos zenekar koncertje, a jázsági táncok bemutatója az összes táborlakóval, majd megmutatták magukat művészeti iskolás vonós gyermekeink, akik a héten tanult jázsági dallamokat húzták el. Ezt követően a gyimesi Zerkula zenekar játszott, s a végén a gyimesi táncokból válogatott összeállítás bővölte el a nézőket. Egy szép záró tánc házi mulatsággal búcsúztunk a gyerekektől, kik Sós-kútról, Domaszékről, Jászberényből, Kislángról, Gyúróról, Törökbálintról, Budapestről, Torontóból/Kanada/, Stuttgartból/Németországból/ érkeztek. A tordasi gyerekek is nagy számban vettek részt a táborban, aki ezt megtette könnyebben fog belelázni az első művészeti órákba, hiszen a gyimesi táncok lesz az idei tanév egyik anyaga.

Tábor végén mindig eláruljuk a következő év tervezett táncanyagát: Rétközi és Nagysajói anyag várható.

Reméljük lelki és szellemi téren is megerősödve tért haza mindenki a X. Szűcs Béla táborból.

A tábor végig fotózta Fersch Andrea tanárnő, ezekből a képekből láthatnak ízelítőt.

Az év elején a következő fontosabb eseményekre készülünk:

Szeptember 21-22. Örökség Országos Gyermektánc Fesztivál a Szekszárdi Szüreti Napok keretében, melyre a Pillikék gyermek táncsoporttal és a Tüzifa népzenei együttesel megyünk.

Szeptember 29. Tordasi szüreti felvonulás és táncház.
Október 13-14. XV. Országos Népzenei Találkozó
Bonyhád népzenei növendékekkel nevezünk.

Szeretettel várjuk a 2012-13. tanévben is
művészetekre nyitott növendékeinket!
**Sikeres évet kívánunk a művészetoktatás tanárai,
titkára és vezetője!**

A RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG HÍREI

Minden vasárnap 10 órakor szentmise.

Minden pénteken zsoltosma 18.00 órakor.

Szeptember 14-én pénteken Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepén 17.30-tól gyóntatás, 19 órakor szentmise.

Szeptember 15-én szombaton Templomok éjszakája 17 órakor – Keressetek és találni fogtok..." (Mt 7,7) avagy Isten a részletekben rejlik - játékos művészettörténet kicsiknek Borka Mária múzeumpedagógus vezetésével.

19.00 órakor –Ünnepi koncert és előadás. Közreműködik Inotay György, Perger Judit és Salamon Sarolta.

„A szép és a rút, mint erkölcsi kategória a művészetben” címmel tart vetített képes előadást Dr.Hankovszky Béla Jácint kiemelt tábori lelkész.

Szeptember 16-án vasárnap Gyalogos Zarándoklat Ráckeresztúrra, indulás 7.30-kor a templom előtt.

10 órakor Igeliturgia a templomban.

Szeptember 23-án vasárnap 10 órakor Veni Sancte tanévnnyitó szentmise.

Szeptember 30-án Szentírás vasárnapja 10 órakor szentmise, Bibliák megáldása.

Szeptember 30-án este 18 órakor ifjúsági gitáros.mise

Október 5 -én 18 órától gyóntatás, 18.30-kor elsöpénteki mise, utána Bibliaóra a Közösségi Házban

Október 7-én Családi nap és kiállításmegnyitó a Közösségi Házban.

Október 8-án hétfőn 19 órakor Magyarok Nagyszonya (főünnep) ünnepi mise.

Programjainkról részletes információ található honlapunkon.:www.tordasrk.hu

Családi nap

a Tordasi Római Katolikus Egyházközség 2012. október 7-én vasárnap Családi napot szervez

A rendezvény programja:

10.00- Ünnepi szentmise a Tordasi Római Katolikus templomban

11.00 - kézműves foglalkozások a közösségi házban

13.00- Házszentelés

13.30- Ebéd

14.00 - Családi vetélkedők, sportprogramok

15.00 – „Meglepetés” előadás

Helyszín: Szent József Közösségi Ház, Tordas,
Sport utca 14.

Minden tordasi családot szeretettel várunk!

„Föld, víz, tűz, levegő”

Pázmány Ágnes kiállítása a
Szent József Közösségi
Házban

A Tordasi Római Katolikus Egyházközség időszakos művészeti kiállítást szervez „Föld, víz, tűz, levegő” címmel a Szent József Közösségi Házban (Tordas, Sport utca

14.) Pázmány Ágnes munkáiból. Pázmány Ágnes keramikus, művésztanár a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének Titkára, Apáczai-díjas tankönyvíró,

az Apor Vilmos Katolikus Főiskola adjunktusa számos hazai és külföldi kiállításon mutatta be eddig alkotásait. Kerámiái - amelyek főleg raku technikával készülnek - a szépet, a jót és az igazat tükrözik. Ars poeticája mindezt összegzi: „láthatóvá tenni a láthatatlant...”, „Ahova a Teremtő küldött bennünket, ott önmagunkon térben és időben túlmutatóan érdemes tenni a dolgunkat.”

A kiállítás ünnepélyes megnyitója 2012. október 7-én 17.00-kor lesz. A kiállítást megnyitja dr. Hankovszky Béla Jácint kiemelt tábori lelkész. A tárlat előzetes bejelentkezés alapján 2012. december 21-ig tekinthető meg.

A rendezvények a „Közösségi- és rendezvényhelyszín kialakítása és korszerűsítése” című projekt keretében kerülnek megrendezésre.

A Tordasi Római Katolikus Egyházközség a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiák LEADER fejezetének végrehajtásához „Helyi népi, kulturális és művészeti alkotó- és bemutató- és rendezvényhelyszíneinek kialakítása és fejlesztése” célterületre 3 947 378 forint vissza nem térítendő támogatást nyert.

A támogatási összeget a Közösségi Ház energetikai korszerűsítésére, nyílászárók cseréjére, padlásfödém hőszigetelésére és a külső fogadótér felújítására fordítottuk.

A REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG HÍREI

Kezdődik

Könyv, toll, tinta, ceruza, rontom-bontom, kezdődik az iskola... Weöres Sándor iskolaköszöntő versének kezdő szavaival találtam szembe magam valamelyik nap, miközben végeztem már-már rutinszerűen a hittan órák szervezését. Jól esett ez a találkozás, mert amikor ezt a sort elolvastam, visszatért valami azokból a szeptemberekből, melyek még gyermekként mindig új kihívások elé állítottak. Amikor egy-egy tanév, az új tankönyvek, új füzetek, újabb távlatot adtak.

Ezt a szeptembert szintén hasonlóan élem meg. Ahogy egy kisdíák számára sok minden új, de mégis már tapasztalt valamit, így vagyok azzal a másfél évvel, amit itt töltöttem eddig a gyülekezet lelkipásztoraként. Sokakat megismertem, sokan ismernek, de ez még mindig csak az út eleje. Amikor körülnézek tennivalóim között, mindig van valami, ami kihívásokkal kecsegtet, mindig van új terület, ahol lehet többet nyújtani, tovább haladni. Így a hitoktatás területén is.

Most – egy iskolai év elteltével – az új tanév kezdetén a szándékom az, hogy a megismerkedésen túl, szoro-

sabb kapcsolat alakulhasson ki a gyülekezet és a családok között.

Ezért próbáltam minden református hittanos gyermek családjához bekapogatni a tanév elején a meghívással; ezért kezdődött a tanév egy közös istentisztelettel, szülői értekezlettel; ezért próbálok több látogatást tenni a hittanra járók családjánál is. Ezért tartunk az idei évtől ismét vasárnaponként 9 órakor gyermek-istentiszteletet, melyre a gyermekek szüleikkel, nagyszüleikkel, kisebb testvéreikkel együtt jöhetnek. (Nem kizárva azt sem, hogy a 10 órakor kezdődő istentiszteleten vegyen részt a család.) Ezért indítunk az óvodában is református foglalkozást; ezért szervezünk családi programokat a gyülekezetben a tanév folyamán.

Persze azt sem szabad elfelejteni, hogy a tordasi reformátusok sajátos helyzetben vannak. Hiszen ahhoz, hogy gyülekezetük közösségig eljussanak, át kell menniük a szomszéd faluba. Jelenleg a gyúrói gyülekezet ad lelki otthont számukra is. De bízom abban, hogy egyszer hitben és számban megerősödve önálló református közös-

ség jöhet majd létre helyben lévő imaházzal, helyben szolgáló lelkipásztorral. Ezért munkálkodunk – a gyülekezettel együtt, a családokkal együtt.

Bíztat mindebben az a tudat, hogy ami elkezdődik Isten országában, az céljához is ér. Az ő munkája egy településen, az idősek – felnőttek – gyermekek életében egyformán eléri célját. Erről tesz bizonyosságot Pál apostol is, amikor így ír: Meg vagyok győződve arról, hogy aki elkezdte bennetek a jó munkát, elvégzi a Krisztus Jézus napjára. (Filippi 1,6) Legyen ez közös hitünk, s tegyünk ezért együtt.

Kádár Ferenc | lelkipásztor

Rendszeres alkalmaink:

Gyermek-istentisztelet: vasárnap 9 órákor

Istentisztelet: vasárnap 10 órákor

Úrvacsora: minden hónap utolsó vasárnapján és ün-

nepeinken

Bibliaóra: szerdán 18 órákor

Ifjúsági óra: szombaton 17 órákor

Lelkészi Hivatal:

Gyúró, Rákóczi út 27.

Tel.: 22/468-519 Mobil: 20/445 6656

E-mail: gyuroi.ref.egyhaz@t-online.hu

Hivatali ügyelet:

Hétfő: szabadnap

Kedden és Szerdán a délelőtti órákban (8.30-12.00)

Csütörtök: látogatási nap

Pénteken és Szombaton a délutáni órákban (14.30-17.00)

Hivatali időn kívül is szeretnénk készen állni minden lelki szolgálatra.

AZ EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG HÍREI

„Megvan az ideje az építésnek”

Letisztult, tömör, súlyos mondatok sorakoznak egymás után a bibliai Prédikátor könyvében. Ebből a folyamból származik a címben idézett fél mondat. Nálunk is eljött az építés ideje, az evangélikus templom külső felújításának jelentős szakasza előtt állunk. Szeptember közepén elkezdődik a torony javítása és a templomhajó fölötti palafedés cserépre cserélése. Terveink szerint a munkák sorát folytatjuk a villámvédelem kiépítésével, vakolatjavítással és külső festéssel. Vagyis szinte teljes külső megújuláson megy át az épület.

A felújításra pályázat útján az MVH által vidéki örökség megőrzéséhez nyújtandó támogatásból bruttó 12.341.025 Ft-ot nyertünk. Ez a jelentős összeg, a külső felújítás legnagyobb részét fedezi. Előzetes becsléseink szerint azonban csaknem 2,5 millió forint szükséges még a munka befejezéséhez. Ezért gyülekezetünk presbitériuma gyűjtést hirdet. Kérjük, ha tehetik támogassák a templomfelújítást. Köszönünk minden adományt és felajánlott segítséget.

Sokunk hitének, életének, családi történetének jelentős eseményei kötődnek a templomhoz. Jövőre ünnepli

gyülekezetünk alapításának 300. évfordulóját, amely megegyezik a falu újonnan való betelepülésének idejével is. Terveink szerint erre a jubileumi évre megújulhat templomunk és hálaadó istentiszteletünkön sokaknak mondhatunk köszönetet a kapott segítségért.

Köszönjük kicsiknek és nagyoknak, gyerekeknek, ifiseknek és felnőtteknek a nyári találkozások és közös táborozások örömét, a rengeteg önzetlen segítséget és sok-sok figyelmességet, szeretetet amelyet megtapasztalhattunk ezeken az alkalmakon. Legyen mindezért Istené a dicsőség! Részletes beszámolókat olvashatnak táborainkról gyülekezetünk internetes blogján.

Megyei és országos programok:

Egyházmegyei missziói nap, Szákszend – szeptember 29. (szombat)

Erre az alkalomra terveink szerint buszt bérelnénk, részvételi szándékukat kérjük, legkésőbb szeptember 20-ig jelezzék.

Országos evangelizáció, Budapest, Deák téri templom – október 13. (szombat)

Tordasi Evangélikus Egyházközség

Tordas, Szabadság út 132.

Tel.: 0620-3561686

www.tordas-gyuro.blogspot.com

számlaszám: 10403174-00027041-00000002 (K&H Bank)

A BAPTISTA EGYHÁZKÖZSÉG HÍREI

Gyarapodtunk!

Igen örvendetes hírt szeretnénk megosztani mindenkivel. Két „csecsemőnk” született! No, a világra

jövetelük nem éppen mostanában történt, de az újjászületésük nemrég. Sírva mondták el a gyülekezetnek találkozásukat Jézus Krisztussal, aki megszabadította őket a bűn átkától, a Szentlélek által új életre vezette őket. Ezután mindenben engedelmeskedni szeretnének az Úrnak. Elhatározásukat meg is pecsételték a bemeztéssel. Hálásak vagyunk mennyei Atyánknak értük!

„Bizony, bizony, mondom néked: ha valaki nem születik újonnan, nem láthatja meg az Isten országát.” János 3:3

KÖZLEMÉNY

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA MTA Agrártudományi Kutatóközpont MARTONVÁSÁR, 2012. szeptember 28. 15.00 – 21.00

Szeptember 28-án, a Kutatók Éjszakáján csodálatos dolgoknak lehetünk tanúi. Ezen az estén hazánk huszonkilenc városában, közel hatvan helyszínen kitérnek majd a kutatóműhelyek kapui. Kicsik és nagyok személyesen találkozhatnak a legkülönbözőbb területeken dolgozó kutatókkal.

A Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpontja is tagja annak a nyertes konzorciumnak, amely az Európai Bizottság FP7 programjának támogatásával és a Tempus Közalapítvány koordinálásával a hazai programokat szervezi.

A Kutatók Éjszakája egész Európában igen népszerű fesztivál, amelynek célja, hogy az embereket megismertesse, közelebb hozza a tudományhoz, és ezzel együtt növelje a tudományos karrier vonzerejét a fiatalok körében. Szeptember utolsó péntekén Európaszerte 32 ország több mint 320 városában zajlanak majd hasonló szórakoztató-ismeretterjesztő események.

A Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpontjában Martonvásáron is bárki kutatóvá válhat egy kis időre, részt vehet számos rendkívül érdekes kísérletben, átélheti a tudomány csodáját és szépségét, felteheti azokat a kérdéseket, amelyek mindig is foglalkoztatták, de sosem mertte megkérdezni, vagy nem volt kitérő.

A Kutatók Éjszakájának részletes programja megtalálható a www.kutatokejszakaja.hu honlapon.

Az MTA Agrártudományi Kutatóközpontban Martonvásáron az alábbi programokkal várjuk az érdeklődőket:

15.00 - 21.00 Búzakutatás épülete, Kalászos Gabona Nemesítési Osztály

Lisztmustra

A búza lisztje számos összetevőt tartalmaz, melyek közül elsősorban a fehérjék határozzák meg a tészta sütőipari tulajdonságait. Nem csak az egyes fehérje típusok jelenléte számít azonban, hanem a jelenlevő fehérjék mennyisége is minőség meghatározó. A Kutatók Éjszakája keretében bemutatjuk, hogy a különböző lisztek fehérje összetétele miként határozza meg a sütőipari tulajdonságokat, és hogy a rendelkezésünkre álló gabonakémiai eszköztárat hogyan használjuk fel arra, hogy a feldolgozóiparnak megfelelő gabonafajtákat nemesítsünk.

15.00 - 21.00 Búzakutatás épülete, Kalászos Gabona Rezisztencia Nemesítési Osztály

Génturkáló

Mi az, ami egyforma a növényekben, az állatokban és az emberben? Mi az az örökítő anyag? Hogyan jellemezhető a változékonysága? Hogyan módosítható? Mindezt miként tudjuk felhasználni a növénynevelés gyakorlatában és a genetikai kutatásokban? A növényi élet rejtélyes folyamatainak megismerése megannyi izgalmas kihívás! A rejtélyek felderítéséhez különböző módszereket, eljárásokat vetünk be és most ezekben en-

gedünk bepillantást az érdeklődők számára. A kenyérbúza genomjának mérete több, mint ötszöröse (16,8Gbp), génjeinek száma közel tízszerese (kb. 300.000) az ember örökítő anyagának mennyiségéhez viszonyítva. Sok gén a mezőgazdasági termesztésben lényeges termésmennyiséggel, minőséggel összefüggő vagy növénybetegségekkel szembeni rezisztenciát meghatározó tulajdonságokat kódol. A DNS nagy útvesszőjében, a milliárdnyi bázispár között azonban könnyű eltévedni. Az eligazodásban nyújt nélkülözhetetlen segítséget a genetikai vagy más néven kapcsoltsági térkép. Ez egy atlasz, amely megmutatja az egyes markerek vagy gének egymáshoz viszonyított helyzetét a kromoszómákon belül. A laboratóriumi bemutatón szabad szemmel láthatóvá tesszük a DNS-t és bemutatjuk az alkalmazott molekuláris markerezési technikákat, melyekkel a szupermarketekben használt vonalkód olvasókhoz hasonlóan azonosítani tudjuk az utódokba beépült géneket, és így következtethetünk a növények megjelenésére, várható minőségére vagy akár arra is, hogy miként reagálnak majd a szárazságra vagy különböző kórokozók támadására.

15.00 - 21.00 Kukorica kutatás épülete, Kukorica Nemesítési Osztály

A kukorica mint megújuló energiaforrás

A kukorica több ezer éves hódító körútja még ma is tart, ugyanis a XXI. század embere ismét felfedezte mint megújuló energiaforrást, amely fosszilis energiákat válthat ki. A biológiai eredetű üzemanyagoknak még az a nagy előnyük is megvan, hogy elégetésükkor a fosszilis gázolajhoz képest 60%-kal kevesebb üvegházhatású gáz kerül a levegőbe. Úgy tűnik, a jövő is perspektivikus lesz tehát a kukorica számára. A kukoricát nagy keményítőtartalma teszi alkalmassá arra, hogy belőle bioetanol készítsenek. Az ember ősidők óta párolt alkoholt gabonából. A bioetanol nagy tisztaságú, víztelenített finomszesz. A kukorica termesztése és ipari feldolgozása során számos melléktermék is keletkezik nagy mennyiségben (kukoricaszárból évente 11 millió tonna). Újabban második generációs bioetanol gyártásra a kukoricaszárat is felhasználják. Nemcsak a szemből vagy a szárból lehet megújuló erőforrást előállítani. A teljes növény leszeccskázásával, majd zárt tartályokban történő erjesztésével biogázt is elő lehet állítani. Ez az

a biomassza-felhasználási mód, amely a legsokoldalúbban elégheti ki a felhasználók igényeit, mivel a biogáz előállítás során értékes melléktermékek is keletkeznek. Az érdeklődők számára posztereken mutatjuk be a bioetanol és biogáz gyártás folyamatát. Természetesen – szokásunkhoz híven – kukoricából készült ételekkel, süteményekkel várjuk a látogatókat.

15.00 - 21.00 Fitotron épülete, Növényélettani Osztály
Színek és ami mögöttük van

Miért látjuk zöldnek a növényeket? Biztos csak zöld az, ami zöld? Mik okozzák a növények színét? Mi a szerepük és miért fontosak? Hogyan tudjuk elválasztani a növényi színanyagokat egymástól? Befolyásolja-e a növények színét a stressz? Ezekre és hasonló kérdésekre adunk választ a növényi stresszélettan iránt érdeklődő látogatóinknak. Megnézhetik, hogyan hat a környezet a növények „színvilágára”. Bemutatjuk milyen volt a kromatográfia régen és ma. Az egyszerű elválasztási módszerekkel készült kromatogramokat haza is vihetik. Emellett különböző, háztartásunkban jelenlévő vegyületek kimutatására alkalmas színreakciókkal ismerkedhetnek meg. Valamint azt is megnézhetik milyen a vegyész „virágoskertje”.

- Színreakciók a háztartásban (keményítő, C-vitamin, kinin kimutatása, indikátorok készítése és felhasználása, antociánok vizsgálata). Gondor Orsolya Kinga és Kovács Viktória
- Kromatográfia régen és ma (növényi színanyagok elválasztása papír-, réteg- és oszlopkromatográfiai módszerrel). Dr. Pál Magda
- Klorofill-a fluoreszcencia indukció mérésének segítségével a stressz okozta károsodások mértékének kimutatása. Majláth Imre

15.00 - 21.00 Fitotron épülete, Növényi Molekuláris Biológia Osztály

A stressz túlélésének művészete

A növények igazi művészei a stressz túlélésének. Alkalmazkodhatnak rövid életciklussal, szerveik és szöveteik speciális felépítése révén vagy molekuláris folyamataik megváltoztatásával. A Növényi Molekuláris Biológia Osztályon a molekuláris szintű alkalmazkodást vizs-

gáljuk.

A Kutatók Éjszakáján a kísérleteinkben alkalmazott néhány egyszerűbb módszert fogunk bemutatni az érdeklődőknek. Laboratóriumunkban megismerhetik, hogyan készítjük elő a növényi mintákat a különböző vizsgálatokhoz. Először folyékony mintával porrá törjük a tanulmányozni kívánt szerveket. A kapott por különböző speciális oldatok hozzáadása és megfelelő tisztítási lépések elvégzése után a legkülönbözőbb biokémiai és molekuláris biológia vizsgálatokra alkalmas. Ezek közül az örökítő anyag, a DNS tisztítását és kimutatását szeretnénk bemutatni. Ezen kívül bemutatjuk a növények különböző módon (talajon, tápoldaton, agarlemezen) történő nevelését. A látogatók ki is próbálhatják a különböző növényi részek agarlemeze helyezését.

15.00 - 21.00 Fitotron épülete, Génmegőrzési és Organikus Nemesítési Osztály Génforrások Hasznosítása Csoport

Kromoszómahalászat – hal-e a FISH?

A klímaváltozás nemcsak minket, embereket érint, hanem az egész élővilágot, beleértve a termesztett búzát is. Az évente elvetett és learatott búzának nincs lehetősége a változó körülményekhez (szárazság, megnövekedett sókoncentráció a talajban, új kórokozók támadása stb.) alkalmazkodni, ezért segítségre szorul. A búzának – ahogy minden élőlénynek – léteznek rokonai, melyek között rendkívül kedvező tulajdonságokkal rendelkező vad és termesztett fajok is megtalálhatók. A búzát ezekkel a rokon fajokkal keresztezve a szárazság- és sótűrésért, betegségekkel szembeni rezisztenciáért, kedvező aminosav-összetételért és egyéb hasznos tulajdonságokért felelős kromoszómák illetve kromoszómaszakaszok átvitele megvalósítható. Megfelelő módszerekkel a búzába bevitt idegen kromoszóma azonosítható, sorsa a búzagenomban nyomon követhető.

A Kutatók Éjszakáján színes poszterek és kiselőadások segítségével, valamint laborlátogatás keretében ezt a szó szerint „színes” kutatómunkát, valamint az alkalmazott molekuláris citogenetikai technikákat mutatjuk be a vendégeknek. A programban a játékos kedvű látogatók tesztek segítségével ismerkedhetnek meg a búzával

rokon fajok kalászával, szemtermésével és kromoszómamintázatával. A bátrabbak kromoszóma-preparátumot készíthetnek és kipróbálhatják, hogyan lehet házilag növényi DNS-t izolálni.

15.00 - 21.00 Fitotron épülete, Növényi Sejtbiológiai Osztály

A stressz és a növényi szex

A gabonaféléknél a jó minőségű és nagy mennyiségű szemtermés kialakulásának biztosítéka a növényi ivarszervek fejlődésének és a megtermékenyülés és szemfejlődés folyamatának zavartalansága. A vízhiány a növénytermesztés legjelentősebb limitáló tényezője, mely főként a növények fejlődésének ivaros szakaszában fellépve okoz jelentős terméseszkendést.

A Kutatók Éjszakáján ismertetésre kerül, hogy miért különleges a virágos növények (köztük a búza) ivaros szaporodása. Korszerű kísérleti technikák alkalmazásával mutatjuk be a látogatóknak a búza ivarszervek beágyazását, a szövettani metszetek készítését, hisztokémiai festését és mikroszkópos vizsgálatát. Nagy felbontású mikroszkópok segítségével bemutatjuk, hogy halad előre a pollentömlő a bibében hogy elérje és megtermékenyítse a petesejtet, az embrió és a raktározó szövet fejlődését, valamint a virágpór és a termések finomszerkezetét.

15.00 - 21.00 Fitotron épület előadóterme

Növényi vírusok csodálatos világa

Egy érdekes és interaktív ismeretterjesztő előadás keretében szeretném bemutatni az érdeklődők számára a növényi vírusok különleges világát. Az előadás elején a növények levelein és termésein megjelenő tünetek fényképeit mutatom be. Ezután didaktikai szempontból könnyen érthető magyarázatokkal és molekulagrafikai képekkel vezetném be a hallgatóságot a szabad szemmel, de még mikroszkóppal sem látható növényi vírusrészecskék világába. Az előadás tervezett hossza kb. 20 perc. Az előadás után a kíváncsi érdeklődők számára

lehetőség lesz egy háromdimenziós molekulagrafikai program kipróbálására, amivel egyszerűen az egér segítségével a térben is körül tudják járni a vírusrészecskéket.

A prezentáció fő célja, hogy a látogatók rájöjjenek arra, hogy nem csak az emver fertőződik meg vírusokkal, valamint lássák, hogy már ott tart a tudomány, hogy ilyen parányi kórokozót atomi felbontásban képes vizsgálni.

15.00 - 21.00 Fitotron épülete

A Sarkkörtől az Egyenlítőig, a jéghegyektől a trópusokig – séta a Fitotronban Földünk különböző klimatikus viszonyai között

Bemutatjuk Közép-Európa legnagyobb növénynevelő klímakamra rendszerét (50 kamra) és az ott folyó kutatási kísérleteket. A klímaberendezésekben a Föld bármely részének időjárási körülményei a -25°C hidegtől a $+45^{\circ}\text{C}$ -os forróságig előállíthatók.

15.00 - 19.00 Martonvásári Kastélypark területén

Szabadtéri fotózás oktatása

Az intézet hivatásos fotósa a természetfotózás praktikáiba vezeti be a látogatót.

15.00 - 19.00: a park területén

Botanikai séta a martonvásári Kastélyparkban

Szakszerű vezetés növényritkaságainak bemutatásával a martonvásári Kastélyparkban.

15.00 - 21.00 a Kastély előtere

Kiállítás az MTA ATK EU FP6-FP7 nyertes pályázataiból

Bemutatjuk az EU FP6-FP7 nyertes pályázatainak megvalósítása során elért legfontosabb eredményeket.

15.00 - 21.00 a Kastély olvasóterme

Régi műszerek bemutatása – kiállítás

A mezőgazdasági kutatásban használt régi műszereket és használatukat mutatjuk be a látogatóknak.

VÉDŐNŐI HÍREK

Kérek minden kedves szülőt, hogy ahogy gyermekük betölti az adott hónapban a születésnapját, jelentkezzen státuszvizsgálatra. A következő korcsoportot

érinti: 1 éves, 2 éves, 3 éves, 4 éves, 5 éves és 6 éves gyerekek. A szűrővizsgálat 1 éves kortól évente egyszer ajánlott!

Védőnői tanácsadás

Tanácsadás időpontja: szerda

11-13 óráig csecsemő, kisgyermek és ifjúsági tanácsadás

13:30 - 15:30 óráig nők és várandósok részére tartott tanácsadás

A tanácsadás előzetes bejelentkezés alapján történik,

hogy a hosszas várakozást elkerülhessük.

Tel: 30/312-7672

e-mail: vedono@tordas.hu

Tanácsadó címe: 2463 Tordas Szabadság u 87. (Polgármesteri Hivatal háta mögött az udvarban)

Nagné Schubert Réka | védőnő

INTIM TORNA ÚJRA!

Szeptember vége októberi kezdéssel intim torna tanfolyam indul megfelelő jelentkező megléte esetén.
Jelentkezés és információk: Nagné Schubert Réka védőnőnél a 30/312-76-72 vagy vedono@tordas.hu címen.

A SPORTEGYESÜLET HÍREI

MEGHIVÓ

A tordasi tenisz szakosztály XIV. TORDAS KUPA teniszbajnokságát rendezi 2011. október 1-én 9 órától egyéniben 4-5 év alatt és felett, valamint párosban, 14-től 99 éves korig. Várjuk mindazok jelentkezését bárhonnán, akik kedvelik és művelik valamilyen szinten a teniszt.

A verseny támogatói
BOSNYÁK LOVARDA
BOGLYA CSÁRDA – Sukoró
BIOPATIKA-DROGÉRIA- Tordas
GYÖRGYI ABC-Tordas
MEDITAX-TORDAS KFT (www.meditax.hu)
TORDASI CSÁRDA
www.tordasicsarda.hu)

Nevezés a helyszínen 8 óra 50 percig
Az első kör veszteséinek lesz „vigasz” !!! Nevezési díj ebéddel és frissítővel 2.500,-Ft / fő

CSELGÁNCSS - JUDO

Szeptember 2.-án a „Rákos vidék kupa” nemzetközi versenyen vettünk részt. Diák B korcsoportban Kleman Noémi, ifjúsági korcsoportban Kalamár Botond képviselte szakosztályunkat.

Mindketten egy-egy ezüst éremmel gyarapították a szakosztályunk éremgyűjteményét.

Kalamár Domokos | testnevelő/edző

Gyermekorvos rendelése**Martonvásár:**

H: 8-10-ig
K: 16-18-ig
Sz: 16-18-ig
Tanácsadás 8-10-ig
Cs: 8-10-ig
P: 8-12-ig

Háziorvosi rendelés**Tordas:**

H: 13-17-ig
K: 12-16-ig
Sz: 8-11-ig
Cs: 8-11-ig
P: 12-16-ig

Gyógyászati segédeszközök, kötszerek, vények beváltása,
vény nélkül kapható
gyógyszerek gyógynövények - gyógytermékek

Biopatika Tordas: 467-650, 30-26-858-43

Nyitvatartás: H-P-ig, 14-16-ig

Eladó Lakás!

Nyugodt, csendes zöld környezetben Martonvásár-Erdőháton
eladó lakás. Egy szoba, konyha, spájz, fürdő, wc és előszoba
43 m² + kert. Irányár: 4.9 millió Ft
Érdeklődni lehet a 06-20-259-65-65-ös telefonszámon.

Fülakupunktúrás Addiktológus,
Természetgyógyász,
Masszázs terapeuta

Tóth Gáborné
Tordas,
Somogyi B u.16

Időpont egyeztetés
Tel :06-30-268-58-43,
06-22-467-650
Rendelési idő:
Hétfő,Kedd 9-11-ig
Szerda,Csütörtök,
Péntek 17-19-ig

HIPHOP

Családi légvár bérlés Tordason

- színesé teszi a rendezvényt, a gyermekek imádják
- szállítása és telepítése egyszerű, 23 kg saját súly
- könnyen összehajtogatható, hordtáskában szállítható
- stabilan rögzíthető, a gyermekek számára biztonságos
- kül- és beltéren egyaránt felállítható

Dzsungel légvár:

- 2-6 éves gyermekeknek
- 3-4 gyermek férőhely
- 400 wattos befűvővel,
- rögzítő csövekkel,
- alátétponyvával

Bérlési díj:

Péntek-Vasárnap: 1 teljes napra 13.000 Forint, 2 teljes napra 18.000 Forint
Hétfő-Csütörtök: 1 teljes napra 10.000 Forint, 2 teljes napra 14.000 Forint

Elérhetőség: 30-352-0678

www.hiphopi.hu

Mentők: 104

Betegszállítás: 06 22/311-325

Orvosi rendelő: 06 22/467-527

06 20/390-15-05

Védőnő: 06 30/312-76-72

Gyermekorvos: (Martonvásár)

06 22/460-637

Orvosi ügyelet: (Ercsi)

06 25/492-021

Gyógyszertár: (Martonvásár)

06 22/460-019

Defibrillátor: 06/30-249-99-99

Tűzoltók: 105

Rendőrség: 107 vagy

06 22/460-007; 06 20/969-59-63

Polgárőrség telefon:

06 30/630-87-77

Általános segélyhívó: 112

Posta: 06 22/467-503

Iskola: 06 22/467-532

Óvoda: 06 22/467-502

(42-es m.); 06-20-245-03-26

Polgármesteri hivatal:

06 22/467-502

Csatorna üzemzavar bejelentés:

06 20/852-0352, 06-20-852-03-

52

EON (áram) műszaki hiba-

bejelentés: 06 80/533-533

EON (gáz) műszaki hiba-

bejelentés: 06 80/424-242

Fejérvíz hibabejelentés:

06 80/203-895

Okmányiroda: (Martonvásár)

06 22/460-081

Kisbíróság - Önkormányzati lap
Kiadja: Tordas Község Önkormányzata
Felelős kiadó: Tordas Község polgármestere
Főszerkesztő: Szabóné Hegedűs Mónika
Kiadványszerkesztés: Horváth Erika

Nyomdai kivitelezés: Akadémia Nyomda
Példányszám havonta: 750 példány
Megjelenésre szánt írásait a kisbiro@tordas.hu e-mail címre
vagy a Község házára juttathatja el minden hó 5-ig.